

CUDOWNE MUMIO Prof. Dr n. farm. Wiktor Stelmach MAGAZYN
APTEKARSKI 7/2007

WYWIERA SILNIEJSZE DZIAŁANIE BAKTEROBÓJCZE NIŻ NIEKTÓRE ANTYBIOTKI. AKTYWIZUJE PRZEMIANĘ MATERII. POMAGA W UTRZYMANIU WŁAŚCIWEGO POZIOMU ELEKTROLITÓW, LEUKOCYTÓW I HEMOGLOBINY WE KRWI, STYMULUJE WYDALANIE SUBSTANCJI TOKSYCZNYCH Z ORGANIZMU. PREPARAT TEN RÓWNIEŻ ZWIĘKSZA AKTYWNOŚĆ BIOELEKTRYCZNĄ SERCA, WZMAGA WYDZIELANIE SOKU ŻOŁĄDKOWEGO I SZYBKO LIKWIDUJE STANY ZAPALNE.

Medycyna to sztuka naśladowania leczniczych sił przyrody.

Hipokrates

Lekarz grecki ok. 460-37 r. p. n. e.

Życie i zdrowie człowieka jest istotną częścią całej natury. Jeśli więc przy jakimś niedomaganiu istnieje alternatywa: sięgnąć po lek chemiczny czy też użyć środków naturalnych, to powinno się dokonać wyboru instynktownie prawidłowego, zgodnie z prawami przyrody. Niektóre z wielu takich możliwości zostaną podane Czytelnikowi w niniejszym opracowaniu, na które składają się artykuły związane z tematem. Mam nadzieję, że przyczyni się to do zrozumienia szerokiego zastosowania naturalnego środka leczniczego popularnie znanego pod nazwą Mumio, wydobywanego w górach oraz zbieranego już nielicznie z powierzchni wód morskich, które na przestrzeni tysiącleci medycyna Wschodu wykorzystuje w profilaktyce i terapii wielu chorób.

W ostatnim czasie Mumio w coraz większym stopniu przykuwa uwagę uczonych głównie z zakresu medycyny, chemii, farmacji i nauk przyrodniczych. Zebrane materiały, dzięki którym mogło powstać to opracowanie pochodzą z bogatej bibliografii różnych krajów, jak również ze źródeł dotychczas jeszcze niepublikowanych, a udostępnianych autorowi dzięki życzliwości różnych instytucji naukowo-badawczych w krajach, które zajmują się tematyką Mumio.

Ukryte wśród skał

Mumio to naturalny żywico podobny produkt pochodzenia biologicznego, wydzielający się ze skał niektórych masywów górskich w czasie upalnej pogody oraz bitum pływający po powierzchni wody morskiej. Powstało ono w wyniku złożonych przemian zachodzących w mineralno-organicznej masie biosfery Ziemi. Mumio przedstawia sobą bezkształtną brunatno szarą substancję w postaci nacieków, skupisk sopli. Najczęściej odkłada się na ścianach jaskiń, głębokich pieczarach, grotach skalnych, usytuowanych na wysokości około 3000 m n. p. m. Przeważnie występuje w miejscach suchych, osłoniętych od wiatru i słońca, gdzie skały są utworzone przez granity wapienne. Można go spotkać w wyższych partiach gór: Ałtaju, Pamiru, Kaukazu, Himalajach oraz obszarze Morza Martwego i Oceanu Indyjskiego.

Mumio było znane i stosowane w starożytnej medycynie ponad 4000 lat i do tej pory zajmuje najbardziej zaszczytne miejsce wśród leków ludowych. Wiek górskiego Mumio oznaczony analizą węgla radioaktywnego (C-14) wynosi około 4000 lat radiowęglowych, co odpowiada około 4572 (+30) lata kalendarzowe, ale są również formy młodsze. Preparat ten jest samoistną mieszaniną dużej ilości składników organicznych i mineralnych. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że jeśli w przeciętnym produkcie leczniczym znajduje się zwykle 3-8 składników chemicznych, z czego przeważnie jeden lub dwa stanowią bazę leku, to Mumio zawiera 65 komponentów, które zebrała sama przyroda, wspaniale zharmonizowanych w jedną substancję.

Złożony skład tego preparatu wpływa zbawiennie na przebieg czynności fizjologicznych organizmu. Mumio posiada obronne i adaptogenne właściwości, usuwa zmęczenie, działa ogólnie wzmacniająco, przywraca utracone siły i energię. Uczni i lekarze wielu krajów (głównie rosyjscy) podają, że jest to silny biostymulator efektywniejszy od korzenia żeń-szenia i szerszym zakresie działania. Mumio wywiera silniejsze działanie bakteriobójcze niż niektóre antybiotyki, aktywizuje przemianę materii, pomaga w utrzymaniu właściwego poziomu elektrolitów, leukocytów i hemoglobiny we krwi, stymuluje wydalanie substancji toksycznych z organizmu. Preparat ten również zwiększa aktywność bioelektryczną serca, wzmacnia wydzielanie soku żołądkowego, szybko likwiduje stany zapalne, przyspiesza gojenie się ran, zadrapań złamań itp.

Wokół Mumio powstało wiele legend, specyfik ten posiada kilkanaście nazw w zależności od rejonu jego występowania. Najbardziej popularną nazwę - Mumio – zawdzięcza starożytnym Grekom, co w ich języku oznacza – „ochraniające, oczyszczające, zabezpieczające ciało”.

Na rany, oskrzela

Mumio starożytne najbardziej uniwersalne lekarstwo od niepamiętnych czasów używane było do leczenia różnych dolegliwości. Zнали je starożytni Arabowie, Persowie, Turcy, Tatarzy, Azerowie, a także Hindusi, Chińczycy, Tybetańczycy, Egipcjanie i Grecy. Dużo legend krąży o Mumio. W ciągu tysiącleci specyfik ten intrygował wyobraźnię człowieka, dając jednocześnie szereg dowodów na to, że jest skutecznym *remedium* zdolnym wyleczyć wiele chorób nękających narody.

Żyjący w starożytnych Indiach – Charaka (X-IX w. p.n.e.) wybitny ajurwedyjski lekarz twierdził, iż Mumio zostało odkryte przez rishis (kapłanów), firma mentalnych uczniów Indry (herosa indyjskiego) tysiące lat temu i przyjęte przez Ajurwedę (nazwa starożytnej medycyny w Indiach).

Z innych źródeł (M. Katira`i) dowiadujemy się, że Mumio zostało odkryte bardzo dawno temu przez Persów i to zupełnie przypadkowo. Otóż pewnego dnia rycerze króla Feriduna (jednego z pierwszych władców Persji) polowali w górach Zagros (prowincja Fars) i jeden z nich trafił strzałą dzikiego barana. Baran pobiegł między skały, wytarzał się w Mumio i jego rana zaczęła się zaraz goić choć strzałą tkwiła w niej nadal. Inna wersja podobnego zdarzenia: król Feridun na polowaniu przeszył z łuku gazelę tak, że strzała przeszła ją na wylot. Gazela pobiegła do szczeliny w skale, nabrała czegoś na język i polizała sobie rany, po czym całą i zdrowa pobiegła dalej. Monarcha zbadał tę substancję i stwierdził, że posiada właściwości lecznicze. Nakazał pilnować miejsca wydobycia Mumio i odsyłać sobie cały roczny zbiór, kazał też powiększyć szczelinę, z której wycieka i wykuć w skale coś w rodzaju studni. Starano się przez jakiś czas utrzymywać w tajemnicy odkrycie Mumio, ale wieść o jego cudownych właściwościach obiegła cały kraj. Zaczęto szukać tego specyfiku na własną rękę i często pociągało to za sobą ofiary śmiertelne – rwące górskie rzeki, kręte zbocza, trudno dostępne góry. Sława Mumio rozeszła się po całym Wschodzie. Powszechnie uważano, że mumio pochodzi z Mekki, a w rzeczywistości mineralno-pierwotne wydobywano w różnych okolicach Persji, głównie w miejscowości Darab w górach Zagros.

Lekarze starożytni poświęcili Mumio dużo miejsca w swoich pracach – jednomyślnie stwierdzając, że daje ono siłę całemu organizmowi. W dawnych traktatach medycznych jego zastosowanie było wielorakie.

Starożytni lekarze ajurwedyjscy używali Mumio do leczenia m.in. chronicznego zapalenia oskrzeli, dolegliwości trawiennych, chorób nerek i pęcherza, nerwowych, cukrzycy, anemii i przy złamaniach kości. Również stosowali go dla zwiększenia wigoru i witalności, jako antyseptyka i środka przeciwzapalnego.

Lekarze Yunani (system medycyny grackiej – Indie) stosowali Mumio jako antidotum na zatrucia oraz w leczeniu różnych chorób i stanów zapalnych.

Ludność stolicy Persji stosowała Mumio w następujących przypadkach:

- kobiety nacierały się nim przy pierwszej kąpeli po porodzie, aby szybko wydobrzeć,
- ogólnie schorwane smarowały plecy lub przyjmowały doustnie trochę Mumio, aby się uodpornić,
- mężczyźni używali na zwiększenie potencji; nacierając się, albo pijąc rozpuszczone Mumio w oleju kokosowym lub miodzie.

Znany myśliciel i uczony starożytności Arystoteles (384-322 r. p.n.e.) Grek ze Stagiry – wypowiedział się na temat leczniczych właściwości Mumio oraz podał sposób na sprawdzenie jego oryginalności. Polecał swoim pacjentom, aby je stosować przy bólu i zawrotach głowy, flegmatycznym charakterze, dreszczach, paraliżu nerwu twarzowego, epilepsji również jako środek przeciwkrwotoczny oraz wzmacniający serce. Twierdził też, że pomaga przy głuchocie wrodzonej. Już wtedy Mumio było bardzo cenione i ciągle rosło na niego zapotrzebowanie, dlatego nierzadko podrabiano je i sprzedawano jako oryginalny specyfik.

Arabowie przypisują Mumio nadzwyczajne uniwersalne działanie. Według ich źródeł uśmierza ono bóle pochodzące od złamań, naderwań, zwichnięć, uszkodzeń i naciągniętych ścięgien. Pomaga również przy bólach głowy, migrenach, paraliżu twarzy, bólu ucha, anginie, kaszlu, migotaniu serca, czkawce, dusznościach i chorobach śledziony. Uważano go za najskuteczniejszy lek w krwotokach wewnętrznych, nietrzymaniu moczu, drganiu rąk, tężcu, w skurczach mięśniowych, zaburzeniach czynnościowych żołądka i wątroby, schorzeniach pęcherza i dróg moczowych, przeciw epilepsji, żółtaczce, gruźlicy, wykwitom skórny, wzdęciom, nerwobólom i bólom stawów, jako odtrutka przy różnych zatruciach i ukąszeniach skorpionów. Systematyczne badania Mumio prowadził też arabski lekarz Sim Abu Ali (Awicenna 980-1037 r.). W swoim znakomitym dziele pt. „Kanon nauki lekarskiej” Awicenna uważa, że Mumio oprócz wymienionych już właściwości, „wyostrza uczucia, wzmacnia żołądek i jest najbardziej doskonałym złożonym lekarstwem”. Receptury podane blisko 1000 lat temu są wykorzystywane przez współczesnych lekarzy.

Cenny skarb

Inni medycy z kolei rozpisywali się o wspaniałym wpływie Mumio na przemianę materii, reumatyzm, normalizację funkcji organów wewnętrznych. Wiara w leczenie właściwości tego eliksiru była duża. Inny arabski uczony, podróżnik i geograf Al-Biruni-Abn-Reyhan (Biruni 973-1048 r.) zetknął się z Mumio na terenie Indii. W swym dziele pt. Kitab-al-Saidana” opisał jego właściwości m. In. „Mumio zasługuje na to, aby chronić je jak najcenniejszy skarb ku pomocy tych, którzy złamali jakąkolwiek kość”.

Al-Hakim Muhammad Husajn-khan Alay w książce Makhzanul-adwija” (Forma klimatów) opisuje miejsca tworzenia się Mumio, sposoby jego oczyszczania i stosowania.

Z kolei w książce Muhammada Khadi-Alukajli Khadi-khana Muhammad Husajna zatytułowanej „Karabidini kabir” opisany jest sposób stosowania balsamu o odpowiednim stężeniu w połączeniu z olejkami różanym z dodatkiem soku winogronowego. O korzystnym oddziaływaniu Mumio na organizm ludzki oprócz lekarzy pisali też historycy, mineralodzy, pisarze i poeci minionego okresu.

Mawlawi Khadi-Ali (1894 r.) w rękopisie w języku perskim podaje się następujące zwrotki z wiersza poety Mirzy Muhammada Ali Mirza Husajna Ogly:

Jeśli chcecie udowodnić sobie

Sam siebie złam

A uratuje Ciebie Mumio.

W wierszach Muhammada Salika (Sattar XIX w.) znajdujemy odgłosy legendy, która przypisuje Mumio cudowną siłę:

Wspaniali ludzie Indii

Macie środki leczenia

Choroby miłości

Tym lekarstwem jest Mumio.

Z literatury medycznej Orientu wynika, że Mumio było rozpowszechnione w Persji, Arabii, Środkowej Azji, Indiach, Chinach. W zachowanych do naszych czasów starożytnych rękopisach w różnych językach Bliskiego, Środkowego Wschodu i Tybetu – w arabskim, perskim, tureckim, chińskim, indyjskim, tatarskim, azerbejdżańskim, wszędzie spotykamy się z pojęciem Mumio jako wspaniałym środkiem służącym do leczenia wielu chorób. Z niespotykaną jedynomyślnością jest ono oceniane jako pewne, najbardziej skuteczne lekarstwo, pomagające przy wszelkich możliwych chorobach.

Według różnych przekazów pisemnych i ustnych, lecznicza moc Mumio czyniła niemal cuda. Rozgłos i sława o nadzwyczajnych cechach tego specyfiku przeniknęła w kierunku na zachód Europy. Jednakże informacje o pochodzeniu Mumio były bardzo skąpe i przekazywane ustnie. Jeszcze do XVII wieku w rękopisach i pracach wydanych drukiem w Anglii, Francji i Niemczech, spotykamy opisy Mumio jako środka leczniczego.

Angielski lekarz Robert James (1776 r.) włączył Mumio do Farmakopei. Opisał ten preparat jako czarną, błyszczącą, smolistą postać, o kwaśno gorzkim smaku i przyjemnym zapachu.

Lekarz Muhammad Husejn Szerazi w 1762 roku podał dokładny opis Mumio w książce pt. „Skarbnica lekarstw”, gdzie jest mowa o efektywności tego medykamentu przy różnych chorobach kobiecych, leczeniu bólu głowy, paraliżu, reumatyzmu, przy kontuzjach, a szczególnie złamaniach kości.

Długowieczność

Mumio stosowano zarówno doustnie – roztwory z miodem, mlekiem, sokiem brzoskwiniowym, olejkami z róży oraz z sokami z innych owoców, roślin i warzyw: jak i zewnętrznie – do nacierania chorych miejsc.

Tybetańska i mongolska literatura medyczna informowała, iż Mumio jest najlepszym środkiem w leczeniu chorób wątroby, nerek, żołądka, a w ogóle we wszelkiego rodzaju stanach zapalnych prawie wszystkich jednostek chorobowych. W głównym podręczniku farmakologii i farmakognozji „Szel-preng” podano następujący opis Mumio powołując się na inne traktaty medyczne: Mumio z powodu swoich właściwości „ochładzających” (w medycynie chińskiej pojęcie wątroby, a także narządów wydzielania moczu.

W tekście przyrównuje się Mumio do pięciu podstawowych elementów materii: ogień, woda, drzewo, metal. Ziemia – wschodniej mądrości medycyny i filozofii. Każdy z tych pięciu elementów wpływa na różne wewnętrzne organy, części ciała, wrażenia emocjonalne, barwy, smaki i energię. Harmonia zachowana przez Mumio pomiędzy tymi elementami warunkuje doskonałe zdrowie i długowieczność.